

Η σημασία του έργου του Γιώργου Τσιούρη έγκειται στο ότι επαναφέρει στο προσκήνιο, με τρόπο ιδιαίτερος γοητευτικό και συν-κινητικό των αισθήσεων και των αισθημάτων, την βασική επιδίωξη της Τέχνης, όπως αυτή ιστορικά εμφανίστηκε και κατέστησε τον Άνθρωπο δημιουργό - ή τουλάχιστον συμμετοχο - της Ιστορίας. Υπήρξε αυτή η Τέχνη ως η κατ' εξοχήν άρθρωσή του με τον κάθε φορά Κόσμο, για να αποκτήσει σε αυτόν υπαρξιακή θέση και ρόλο, προσέδιδε στις κοινωνίες υπαρξιακή ταυτότητα και σιγουριά, αρθρώνοντάς τις με τον Τόπο, όπως αυτός εννοιοδοτήθηκε από τους Ρωμαίους με τον όρο *Genius Loci*. Συχνά, αλλά όχι ακριβολογώντας, μεταφράζουμε αυτό το *Genius Loci* ως «πνεύμα του τόπου», ένθα η Ιστορία του και το συλλογικό φαντασιακό των κοινωνιών που αυτός φέρει, ένθα η φιλοσοφική θέσμιση των κοινωνιών πάνω στην οποία εδράζεται αυτό το φαντασιακό από το οποίον προέκυπταν οι προτεραιότητες της καθημερινής ζωής, με άλλα λόγια η φιλοσοφική θέσμιση πάνω στην οποία στηρίχτηκαν και μέσω της οποίας εξελίχτηκαν.

Αυτή η ιστορική σημαντική του έργου του Τσιούρη, ενισχύεται και από το γεγονός ότι αυτή η φιλοσοφική πρόταση, την οποίαν επικαλείται, αυτή η πολιτισμική μνήμη όπως καταστάλαξε με το πέρασμα αιώνων σε αφαιρετικά σχήματα και διαχρονικά σύμβολα, είναι που στήριξε την ίδια την ύπαρξη της νεώτερης Ελλάδας. Αλλά όχι μόνον αυτό. Η πρόταση της νεοελληνικής Τέχνης σηματοδότησε την παγκόσμια στροφή, από την επιδίωξη μιας διεθνοποιημένης τέχνης, που δεν είχε κανένα αντίκρισμα στους λαούς, στην αναζήτηση και ανάδειξη της ιδιοπροσωπίας των λαών και στην αναζήτηση του «Δαιμόνιου» του κάθε φορά ξεχωριστού Τόπου. Με άλλα λόγια, στην αναζήτηση και ανάδειξη της δοκιμασθείσης και έτσι ζώσας πολιτισμικής Παράδοσής τους, με την οποίαν πορεύτηκαν στο Χώρο και στο Χρόνο εις αναζήτηση υπαρξιακής θέσης και ρόλου.

Το κάλεσμα αυτό του Γιώργου Τσιούρη, κάλεσμα στην αναζήτηση και φανέρωση του βαθύτερου είναι μας, είναι, επί πλέον, ιδιαίτερος συναρπαστικό. Στους πίνακές του ξεδιπλώνεται το ταλέντο του στην δημιουργία μιας συν-κινητικής του πνεύματος ζωγραφικής, με χρώματα που μας θέτουν σε εγρήγορση, μορφές που μας αναπέμπουν ευθέως σε μνήμες και συναισθήματα, σε σύμβολα που με ενάργεια συνδέουν το παρόν με το παρελθόν. Με έναν εκπληκτικό τρόπο εισάγεται στη δισδιάστατη εικόνα ο πλήρης νοημάτων Χώρος αλλά και - ιδιαίτερος ενεργά θα λέγαμε- ο Χρόνος. Η παλαιά δηλαδή επιδίωξη των κυβιστών, εδώ παράγει αποτέλεσμα περισσότερο απτό και συν-κινητικό των αισθήσεων αλλά και των αισθημάτων των θεατών, το ιερό γίνεται προφανές, το τοπίο αποκτά ψυχή και η Ιστορία καθίσταται ζώσα οδηγός του παρόντος. Αυτό άλλωστε συνιστά και την ιστορική πρωτοπορία της νεοελληνικής Τέχνης¹, την οποίαν ο Τσιούρης επάξια συνεχίζει.

---

¹ Ν. Χιωτίνης, «Η Τέχνη ως Κιβωτός Πολιτισμού και η Ιστορικότητα του Νεοελληνικού Παραδείγματος», Περιοδικό ΙΝΔΙΚΤΟΣ Τεύχος 17, Αύγουστος 2003

Αποσπάσματα από το κείμενο «Η Τέχνη ως Κιβωτός Πολιτισμού και η Ιστορικότητα του Νεοελληνικού Παραδείγματος», Περιοδικό ΙΝΔΙΚΤΟΣ Τεύχος 17, Αύγουστος 2003

«.....Εδώ είναι που αναδύεται ως πολύτιμο το νεοελληνικό ιστορικό παράδειγμα. Η ίδια η ύπαρξη του νεοελληνικού κράτους εν πολλοίς οφείλεται σε ένα λαϊκό συλλογικό υπερτοπικό και υπερχρονικό, δηλ. ιστορικό ασυνείδητο, πέραν κάθε εφήμερης συγκυρίας και κοσμικής εξουσίας. Μιλάμε γι' αυτό που διαφυλάχθηκε από μία Τέχνη-κιβωτό, που σήμερα σχηματικώς αποκαλούμε Παράδοση, χωρίς να πολυαντιλαμβάνομαστε την ιστορικότητα του τσάμικου, του μπάλου, του ζειμπέκικου, του Θεόφιλου, των ταπεινών σπιτιών που ο μετανωμένος Le Corbusier του -35 διαπίστωνε πως “φαίνεται σαν να είναι από πάντα στον τόπο αυτόν” – για θεόκτιστα κάνει λόγο ο Κωσταντινίδης - την δια-Κόσμηση των σιδηριών στα μπαλκόνια και στις αυλές με τα Κοσμικά βωτσαλωτά ή τα ασπρόμαυρα πλακάκια, στις εξώπορτες στα ρόπτρα και στα υπέρθυρα, στο αρχαίο θέατρο που ως “μίμηση πράξεως σπουδαίας και τελείας” επιζεί στην Ορθόδοξη Λειτουργία των εκκλησιών, όπως μας βεβαίωνε ο Τσαρούχης.

Η νεοελληνική εμμονή στην αναζήτηση ιστορικής ταυτότητας, θα ήταν τοπικής σημασίας, αν σήμερα δεν δικαιωνόταν ως προφητικής αξίας ..... Στο χώρο έτσι της Τέχνης, διαφαίνεται σήμερα μια όλο και μεγαλύτερη στροφή του ενδιαφέροντος των καλλιτεχνών προς τον ιστορικά φορτισμένο Τόπο, στροφή προς ψηλάφηση και ανάδειξη των στοιχείων εκείνων που συνιστούν την ίδια την ιστορία των τόπων και των λαών – “για να παραλάβουμε το φύραμα για την ευδόωσιν του ιδικού μας έργου”, όπως θα έλεγε ο Πικιώνης.....

Η ιστορική εμβέλεια του νεοελληνικού παραδείγματος, μπορεί να συνοψιστεί στα παρακάτω λόγια του Ζήσιμου Λορεντζάτου για τον Δημήτρη Πικιώνη : “Σήμερα που ο ελληνικός τροχός (σημ.: τον αντικαθιστούμε με την λέξη “παγκόσμιος”) – αν φανταστούμε αυτή την εικόνα- έχασε σχεδόν όλες τις ακτίνες ή τα αδράχτια του και αναδιπλώθηκε στο κεντρικό σημείο, στο τιγκίλι της ρόδας, οι δυσκολίες για μια κάποια αυτογνωσία και η ανάπτυξη, απάνω στην αυτογνωσία αυτή, κάποιου καινούργιου πολιτισμού πληθύνανε τόσο πολύ, ώστε να γλιστράει μέσα από τα χέρια μας, όχι μόνο η χίμαιρα (που δουλειά της είναι πάντα να γλιστράει), αλλά περισσότερο ακόμα η πραγματοποίηση μιάς παρόμοιας προοπτικής. Και αυτό δεν μπορεί να είναι πολύ καλό σημάδι, χωρίς αναγκαστικά να είναι και σημάδι απελπισμού. Όσους δοκίμασαν να αποκτήσουνε, όχι μονάχα την αυτογνωσία αυτή, αλλά όσους προχωρήσανε στην πραγμάτωση ορισμένων έργων τα οποία μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ως δείχτες στον δρόμο ενός καινούργιου πολιτισμού, πρέπει να τους θεωρούμε πατέρες και να ξέρουμε πως αυτοί κρατάνε όρθιο το δέντρο απάνω στο οποίο στηριζόμαστε εμείς, και που δεν έπεσε ως τώρα. Ποιος ξέρει, μπορεί τον καιρό καμιανής μεγάλης αναβροχιάς, όταν τίποτα δεν θα έχουμε να προσμένουμε από πουθενά και τα κλαριά ή τα φύλλα του δέντρου θα απομένουνε φρυμένα και θα είναι μόνο για λύπηση, οι ρίζες αυτές, που εμείς τις είχαμε για ξοφλημένες, να ανεβάσουνε από τα καταχθόνια τις λίγες σταλαματιές που θα σώσουνε το δέντρο από το μαράζωμα και τον αφανισμό”